

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

DİN PSİKOLOJİSİ ÖZEL SAYISI

Prof. Dr. Kerim Yavuz Armağanı

Çukurova University

Journal of Faculty of Divinity

Cilt 12

Sayı 2

Temmuz-Aralık 2012

Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık ile İlgili Batı'da Yapılan Bilimsel Çalışmaların Tarihi ve Literatürü (1902-2010) Üzerine Bir Araştırma – II*

Dr. Mustafa KOÇ**

Atıf / ©- Koç, M. (2012). Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık ile İlgili Batı'da Yapılan Bilimsel Çalışmaların Tarihi ve Literatürü (1902-2010) Üzerine Bir Araştırma -II, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 12 (2), 239-276.

Özet- İki ayrı makale formatında tasarlanan araştırmadaki birinci makalenin devamı niteliği taşıyan bu ikinci makalede, dinsel danışmanlıkla ilgili Batı'da İngilizce olarak yayınlanan kitap ve makale gibi temel kaynakların listesine devam edilmiştir. Makalenin devamında ise, pastoral danışmanlık, pastoral psikoloji ve pastoral teoloji alanında yapılan çalışmaların yayınlandığı belli başlı akademik dergilerin isimleri listelenmiş ve bu dergilerden bazıları, içerik olarak tanıtılmaya çalışılmıştır. Bu yapılırken de, ismi verilen her derginin altında, yayıncı ve makale konuları gibi adı geçen dergiyi tanıtıcı çeşitli kimlik bilgilerinin yanı sıra yer yer içeriğine ilişkin ek bilgiler de verilmiştir. Son olarak adı geçen alanda yapılan çalışmalara maddî ve manevî destek sağlayan belli başlı meslekî ve sivil kuruluşların isim ve adreslerinin yer aldığı makalenin sonuç bölümünde ise, Batı'da yapılan bu çalışmaların, Türkiye'deki Din Psikolojisi ile psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanlarının gelişimine yaptığı ve/veya yapacağı katkıya ilişkin bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler- Dinsel danışmanlık, temel kaynaklar, dergiler, kuruluşlar.

* Bu makale, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği ile Hacettepe Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü tarafından, 10-12 Aralık 2010 tarihleri arasında Ankara'da ortaklaşa düzenlenen 3. Uygulamalı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde, aynı başlıkla "poster bildiri" olarak sunulmuştur.

** Edinburgh Üniversitesi Teoloji Fakültesi Misafir Öğretim Üyesi (Edinburgh/Scotland – UK), e-posta: mustafakoc@london.com

§§§

Giriş

Literatür taramasına dayalı olarak yapılan bibliyografik araştırmalar, herhangi bir konuya ilişkin yapılan çalışmalar hakkında bilgi vermesi bakımından önemlidir. Eski Yunanca'da 'vasıflandırmak' anlamına gelen "biblios/kitap" ile "grapho/yazma" kelimelerinden türeyen bibliyografya, "kitaplar hakkında yazı" anlamında kullanılmıştır. Bu temel tanımlamadan hareketle bibliyografik çalışmalar, genellikle belli bir konuda veya kitap, broşür, makale vb. çeşitli konulardaki yayınların listelerini tarayan literatürden oluşurlar. Adı geçen çalışmalarda literatüre dayalı olarak oluşturulan listelerde, genellikle 'yazar ile eser; tercüme ise mütercimin adı, cilt ve baskı kaydı, basıldığı yer, yıl ve yayıncı ile sayfa adedi hakkında' araştırmayı tanıtıcı temel kimlik bilgileri verilir.

Kısaca, bilim ve sanat gibi yazılı ve görsel ürünlerin kayıtlarını bir düzen içerisinde toplayan literal çalışmalar olarak da tanımlanabilecek olan bibliyografik araştırmalar, çeşitli açılardan sınıflandırılarak ele alınabilirler. Örneğin; içerikleri bakımından bibliyografik çalışmalar, temelde (i) basit, (ii) tahlili ve (iii) tenkidi olmak üzere üçe ayrılırlar.¹

Metodolojik bağlamda bu çalışmanın konusu olan basit bibliyografyalar ise, spesifik olarak araştırma konusu kapsamında ele aldıkları eserlerin, belirli kurallara göre sadece künyelerini/kimlik bilgilerini verirler.² Bu teorik bilgilerden hareketle, 1902-2010 yılları arasını kapsayan dönemle sınırlandırılarak manevî-(psikolojik)/pastoral danışmanlık ile ilgili Batı'da yapılan bilimsel çalışmaların tarihi ve literatürü üzerine yapılan bibliyografik çalışmanın ikinci makalesinin bu bölümünde ise, konuyla ilgili birinci makalede yer alan "c. Yabancı Kaynaklarda "Pastoral Counselling": Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık Literatürüne İlişkin Batı'da Yayımlanan Bilimsel Çalışmalardan Bazıları" başlığı altında ele alınan bölümdeki listeye devam edilmiştir.³

¹ [Yazarı Yok]; "Bibliyografya" md., Wikipedia: The Free Encyclopedia, [<http://tr.wikipedia.org/wiki/>], (Haziran-2010)

² [Yazarı Yok]; "Basit Bibliyografya" md., [<http://www.turkcebilgi.com/bibliyografya/ansiklopedi/>], (Haziran-2010)

³ Bu araştırmanın birinci makalesinde, alfabetik sıraya göre 'A' harfinden 'K' harfine kadar olan çalışmaları kapsayan literatür listesi için ayrıca bkz. (önceki makale) "Koç, Mustafa, "Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık İle İlgili Batı'da Yapılan Bilimsel Çalışmaların Tarihi ve Literatürü (1902-2010) Üzerine Bir Araştırma -I"

- pastoral counselling & pastoral care & pastoral psychology & pastoral theology -

- Bibliography -

❖ [L – Z]

- La Cour, P. & Avlund, K. & Schultz-Larsen, K. (2006). Religion and survival in a secular region. A twenty year follow-up of 734 Danish adults born in 1914. *Social Science & Medicine*, 62, 157-164.
- Lantz, H. (1948-49). Religious participation and sex orientation of 1,000 university students. *Journal of Sociology & Social Research*, 33, 285-290.
- Larson, D. B. & Hohmann, A. A. & Kessler, L. G. & Meador, K. G. & Boyd, J. H. & McSherry, E. (1988). The couch and the cloth: The need for linkage. *Hospital and Community Psychiatry*, 39, 1064-1069.
- Lee, G. R. & Ishii-Kuntz, M. (1987). Social interaction, loneliness, and emotional well-being among the elderly. *Research on Aging*, 9, 359-482.
- Leivers, S. & Serra, P. I. & Watson, J. S. (1986). Religion and visiting hospitalized old people: Sex differences. *Psychological Reports*, 58, 705-706.
- Lemere, F. (1953). What happens to alcoholics. *American Journal of Psychiatry*, 109, 674-676.
- Lester, D. (1988). Religion and personal violence (homicide and suicide) in the USA. *Psychological Reports*, 62, 618.
- Lester, D. (1992). Religiosity, suicide, and homicide: A cross-national examination. *Psychological Reports*, 71, 1282.
- Levin, J. S. & Vanderpool, H. Y. (1991). Religious factors in physical health and the prevention of illness. *Prevention in Human Services*, 9, 41-64.
- Lindgren, K. N. & Coursey, R. D. (1995). Spirituality and serious mental illness: A two-part study. *Psychosocial Rehabilitation Journal*, 18 (3), 93-111.
- Loue, S. & Lane, S. D. & Lloyd, L. S. & Loh, L. (1999). Integrating Buddhism and HIV prevention in US southeast Asian communities. *Journal of Health Care for the Poor & Underserved*, 10, 100-121.

- Lukoff, D. & Lu, F. & Turner, R. (1992). Toward a more culturally sensitive DSM-IV: Psychoreligious and psychospiritual problems. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 180, 673-682.
- MacMahon, B. (1960). The ethnic distribution of cancer mortality in New York City, 1955. *Acta-Unio Internationale Contra Cancrum*, 16, 1716-1724.
- Madigan, F. C. (1957). Are sex mortality differentials biologically caused? *The Milbank Memorial Fund Quarterly*, 35, 202-223.
- Malzberg, B. (1973). Mental disease among Jews in New York state, 1960-1961. *Acta Psychiatry Scandinavica*, 49, 479-518.
- Martin, D. & Wrightsman, L. S. (1965). The relationship between religious behavior and concern about death. *Journal of Social Psychology*, 65, 317-323.
- Massion, A. O. & Teas, J. & Hebert, J. R. & Wertheimer, M. D. & Kabat-Zinn, J. (1995). Meditation, melatonin and breast/prostate cancer: Hypothesis and preliminary data. *Medical Hypothesis*, 44, 39-46.
- Matthews, D. A. & Marlowe, S. M. & MacNutt, F. S. (1999). Effects of intercessory prayer ministry on patients with rheumatoid arthritis. Abstract published in *Journal of General Internal Medicine*, 13 (4), 17.
- Mauss, A. L. (1959). Anticipatory socialization toward college as a factor in adolescent marijuana use. *Social Problems*, 16, 357-364.
- McCullough, M. E. & Larson, D. B. (1999). Prayer. In W. R. Miller (editor), *Integrating Spirituality in Treatment: Resource for Practitioners*. Washington, D.C.: American Psychological Association.
- McCullough, M. E. & Laurenceau, J. P. (2005). Religiousness and the trajectory of self-rated health across adulthood. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31 (4), 560-573.
- McSherry, E. (1986). Critical role of VA Policymakers in modernizing chaplaincy for major gains in quality of care and economics. *National VA endorses Bulletin (NAVAC)*, Winter 1986.
- Mechanic, D. (1990). Promoting health. *Society*, January/February, 16-22.
- Medvene, L. J. & Wescott, J. V. (2003). Promoting signing of advance directives in faith communities. *Journal of General Internal Medicine*, 18 (11), 914-920.

- Miah, M.M.R. (1993). Factors influencing infant/child mortality in Bangladesh: Implication for family planning programs and policies. *International Journal of Sociology of the Family*, 23 (Autumn), 21-34.
- Midanik, L. T. & Clark, W. B. (1995). Drinking-related problems in United States: Description and trends, 1984-1990. *Journal of Studies on Alcohol*, 56, 395-402.
- Miller, B. E. & Pittman, B. (2003). Gynecologic cancer patients' psychosocial needs and their views on the physician's role in meeting those needs. *International Journal of Gynecological Cancer*, 13 (2), 111-119.
- Miller, J. J. & Fletcher, K. & Kabat-Zinn, J. (1995). Three-year follow-up and clinical implications of mindfulness meditation-based stress reduction intervention in the treatment of anxiety disorders. *General Hospital Psychiatry*, 17, 192-200.
- Miller, L. & Gur, M. (2002). Religiosity, depression and physical maturation in adolescent girls. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 41 (2), 206-214.
- Moberg, D. O. (1983). The ecological fallacy: Concerns for program planners. *Generations*, 8, 12-14.
- Montgomery, H. A. & Miller, W. R. & Tonigan, S. (1995). Does Alcoholics Anonymous involvement predict treatment outcome? *Journal of Substance Abuse Treatment*, 12, 241-246.
- Mullen, K. & Williams, R. & Hunt, K. (1996). Irish descent, religion, and alcohol and tobacco use. *Addiction*, 91, 243-254.
- Musick, M. A. (1996). Religion and subjective health among black and white elders. *Journal of Health and Social Behavior*, 37, 221-237.
- Naeem, A. G. (2003). The role of culture and religion in the management of diabetes: A study of Kashmiri men in Leeds. *Journal of the Royal Society of Health*, 123 (2), 110-116.
- Neeleman, J. & King, M. B. (1993). Psychiatrists' religious attitudes in relation to their clinical practice: A survey of 231 psychiatrists. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 88, 420-424.

- Neeleman, J. & Lewis, G. (1999). Suicide, religion, and socioeconomic conditions. And ecological study in 26 countries, 1990. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 53, 204-210.
- Nelson, P. B. (1990). Intrinsic/extrinsic religious orientation of the elderly: Relationship to depression and self-esteem. *Journal of Gerontological Nursing*, 16, 29-35.
- Nye, W. P. (1992-93). Amazing grace: Religion and identity among elderly black individuals. *International Journal of Aging and Human Development*, 36, 103-114.
- Ogata, M. & Ikeda, M. & Kuratsune, M. (1984). Mortality among Japanese Zen priests. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 38, 161-166.
- O'Neill, D. & Kenny, E. K. (1998). Spirituality and Chronic Illness. *Image: Journal of Nursing Scholarship*, 30 (3), 275-281.
- Orbach, H. L. (1961). Aging and religion. *Geriatrics*, 530-540.
- Palmore, E. B. (1982). Predictor of the longevity difference: A 25-year follow-up. *The Gerontologist*, 22, 513-518.
- Pargament, K. I. (1997). *The Psychology of Religion and Coping: Theory, Research, Practice*. NY: Guilford Press.
- Pargament, K. I. & Cole, B. & VandeCreek, L. & Belavich, T. & Brant, C. & Perez, L. (1999). The vigil: Religion and the search for control in the hospital waiting room. *Journal of Health Psychology*, 4, 327-341.
- Pargament, K. I. & Ensing, D. S. & Falgout, K. & Olsen, H. & Reilly, B. & Van Haitsma, K. & Warren, R. (1990). God help me: (I): Religious coping efforts as predictors of the outcomes to significant negative life events. *American Journal of Community Psychology*, 18, 793-824
- Pargament, K. I. & Koenig, H. G. & Perez, L. M. (1999). A comprehensive measure of religious coping: Development and initial validation of the RCOPE. *Journal of Clinical Psychology*.
- Pargament, K. I. & Koenig, H. G. & Tarakeshwar, N. & Hahn, J. (2004). Religious Coping Methods as Predictors of Psychological, Physical and Spiritual Outcomes among Medically Ill Elderly Patients: A Two-year Longitudinal Study. *Journal of Health Psychology*, 9 (6), 713-730.

- Pargament, K. I. & Koenig, H. G. & Tarakeshwar, N. & Hahn, J. (2001). Religious struggle as a predictor of mortality among medically ill elderly patients: A two-year longitudinal study. *Archives of Internal Medicine*, 161, 1881-1885.
- Pyron, B. (1961). Belief, Q-Sort, Allport-Vernon study of values and religion. *Psychological Reports*, 8, 399-400.
- Rosen, C. E. (1982). Ethnic differences among impoverished rural elderly in use of religion as a coping mechanism. *Journal of Rural Community Psychology*, 3, 27-34.
- Rutledge, C. R. & Levin, J. S. & Larson, D. B. & Lyons, J. S. (1995). The importance of religion for parents coping with a chronically ill child. *Journal of Psychology and Christianity*, 14, 50-57.
- Sarvela, P. D. & McClendon, E. J. (1988). Indicators of rural youth drug use. *Journal of Youth and Adolescence*, 17, 335-347.
- Saucer, P. R. (1992). Evangelical renewal therapy: A proposal for integration of religious values into psychotherapy. *Psychological Reports*, 69, 1099-1106.
- Schaefer, L. E. & Drachman, S. R. & Steinberg, A. G. & Adlersberg, D. (1953). Genetic studies on hypercholesteremia: Frequency in hospital population and in families of hypercholesteremic index patients. *American Heart Journal*, 46, 99-116.
- Stack, S. (1983). The effect of religious commitment on suicide: A cross-national analysis. *Journal of Health and Social Behavior*, 24, 362-374.
- Stack, S. (1991). The effect of religiosity on suicide in Sweden: A time-series analysis. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 30, 462-468.
- Stack, S. (1992). Religiosity, depression, and suicide. In J.F. Schumaker (Ed.), *Religion and Mental Health*. (pp. 87-97). New York: Oxford University Press.
- Stack, S. (1992). The effect of divorce on suicide in Finland: A time series analysis. *Journal of Marriage and the Family*, 54 (3), 636-642.
- Stone, A. A. & Bovbjerg, D. H. (1994). Stress and humoral immunity: A review of the human studies. *Advances in Neuroimmunology*, 4, 49-56.
- Sullivan, W. P. (1993). "It helps me to be a whole person": The role of spirituality among the mentally challenged. *Psychosocial Rehabilitation Journal*, 16, 125-134.

- Tapanya, S. & Nicki, R. & Jarusawad, O. (1997). Worry and intrinsic/extrinsic religious orientation among Buddhist (Thai) and Christian (Canadian) elderly persons. *International Journal of Aging and Human Development*, 44, 73-83.
- Tavis, C. & Sadd, S. (1977). *The Redbook Report on Female Sexuality*. New York: Delacorte Press.
- Taylor, R. S. & Carroll, B. E. & Lloyd, J. W. (1959). Mortality among women in 3 Catholic religious orders with special reference to cancer. *Cancer*, 12, 1207-1225.
- Thoits, P. A. (1986). Social support as coping assistance. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 54, 416-423.
- Thorson, J. A. & Powell, F. C. (1990). Meanings of death and intrinsic religiosity. *Journal of Clinical Psychology*, 46, 379-391.
- Torabi, M. R. (1990). Tobacco use by samples of American and Turkish students: A cross-cultural study. *International Quarterly of Community Health Education*, 10 (3), 241-251.
- Turbott, J. (1996). Religion, spirituality and psychiatry: Conceptual, cultural and personal challenges. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 30, 720-727.
- Uhlman, J. & Steinke, P. D. (1984). Pastoral visitation to the institutionalized aged: Delivering more than a lick and a promise. *Pastoral Psychology*, 32, 231-238.
- VandeCreek, L. (1991). Identifying the spiritually needy patient: The role of demographics. *The Caregiver Journal*, 8 (3), 38-47.
- Vaux, K. (1976). Religion and health. *Preventive Medicine*, 5, 522-536.
- Veach, T. L. & Chappel, J. N. (1992). Measuring spiritual health: A preliminary study. *Substance Abuse*, 13, 139-147.
- Videka-Sherman, L. (1982). Coping with the death of a child: A study over time. *American Journal of Orthopsychiatry*, 52, 688-698.
- Wahass, S. & Kent, G. (1997). Coping with auditory hallucinations: A cross-cultural comparison Between Western (British) and non-Western (Saudi Arabian) patients. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 185, 664-668.
- Wallace, J. G. (1972). Drinkers and abstainers in Norway. *Quarterly Journal of Studies on Alcohol*, 6, 129-151.

- Walters, O. S. (1957). The religious background of fifty alcoholics. *Quarterly Journal of Studies Alcohol*, 18, 405-416.
- Walton, C. G. & Shultz, C. M. & Beck, C. M. & Walls, R. C. (1991). Psychological correlates of loneliness in the older adult. *Archives of Psychiatric Nursing*, 5, 165-170.
- Watson, P. J. & Morris, R. J. & Hood, R. W. (1989). Sin and self-functioning, part 4: Depression, assertiveness, and religious commitments. *Journal of Psychology and Theology*, 17, 44-58.
- Weima, J. (1965). Authoritarianism, religious conservatism and socio-centric attitudes in Roman Catholic groups. *Human Relations*, 18, 231-239.
- Whipple, V. (1987). Counseling battered women from fundamentalist churches. *Journal of Marital and Family Therapy*, 13, 241-258.
- Wiebe, K. F. & Fleck, J. R. (1980). Personality correlates of intrinsic, extrinsic, and non-religious orientations. *Journal of Psychology*, 105, 181-187.
- Williams, R. L. & Cole, S. (1968). Religiosity, generalized anxiety, and apprehension concerning death. *Journal of Social Psychology*, 75, 111-117.
- Wink, P. & Dillon, M. (2002). Spiritual development across the adult life course: Findings from a longitudinal study. *Journal of Adult Development*, 9 (1), 79-94.
- Wollin, S. R. & Plummer, J. L. & Owen, H. & Hawkins, R. M. & Materazzo, F. (2003). Predictors of preoperative anxiety in children. *Anaesthesia & Intensive Care*, 31 (1), 69-74.
- Wright, J. C. (1959). Personal adjustment and its relationship to religious attitude and certainty. *Religious Education*, 54, 521-523.
- Yi, M. S. & Luckhaupt, S. E. & Mrus, J. M. (2006). Religion spirituality, and depressive symptoms in primary care house officers. *Ambulatory Pediatrics*, 6, 84-90.
- Young, M. & Daniels, S. (1980). Born-again status as a factor in death anxiety. *Psychological Reports*, 47, 367-370.
- Young, M. & Daniels, S. (1981). Religious correlates of death anxiety among high school students in the rural south. *Death Education*, 4, 223-233.
- Youniss, J. & McLellan, J. A. & Yates, M. (1999). Religion, community service, and identity in American youth. *Journal of Adolescence*, 22, 243-253.

- Youth Risk Behavior Survey (1995). Youth Risk Behavior Surveillance-United States, 1993. Washington, D.C.: U.S. Department of Health and Human Services.
- Zaldivar, A. & Smolowitz, J. (1994). Perceptions of the importance placed on religion and folk medicine by non-mexican-American Hispanic adults with diabetes. The Diabetes Educator, 20, 303-306.
- Zamarra, J. W. & Schneider, R. H. & Besseghini, I. & Robinson, D. K. & Salerno, J. W. (1996). Usefulness of the transcendental meditation program in the treatment of patients with coronary artery disease. American Journal of Cardiology, 77, 867-870.
- Zhang, J. & Thomas, D. L. (1994). Modernization theory revisited a cross-cultural study of adolescent conformity to significant others in mainland China, Taiwan, and the U.S.A. Adolescence, 29, 885-903.
- Zuckerman, D. M. & Kasl, S. V. & Ostfeld, A. M. (1984). Psychosocial predictors of mortality among the elderly poor: The role of religion, well-being, and social contacts. American Journal of Epidemiology, 119, 410-423.
- Zunzunegui, M. V. & Beland, F. & Llacer, A. & Keller, I. (1999). Family, religion, depressive symptoms in caregivers of disabled elderly. Journal of Epidemiology & Community Health, 53, 364-369.

d. Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık İle İlgili Batı'da Yapılan Bilimsel Çalışmaların Yayımlandığı Süreli Yayınlardan Bazıları

Makalenin bu bölümde de, manevî-(psikolojik) danışmanlık alanıyla ilgili Batı'da yapılan çalışmaların yayımlandığı akademik süreli yayınların/dergilerin isimleri verilerek, kısaca tespit edilen bu dergilerden bazıları detaylı olarak tanıtılmaya çalışılmıştır. Söz konusu bu tanıtım yapılırken öncelikle dergilerden bazıları, isim olarak alfabetik sıraya göre bir liste yapılarak sunulmuştur (bkz. Tablo-1). Listede adı geçen bu süreli yayınlar, interdisipliner bir anlayışla yayım yapan, özellikle manevî-(psikolojik) danışmanlık kapsamındaki pastoral psikoloji & pastoral teoloji & pastoral bakım ağırlıklı teorik ve ampirik içerikli makalelerin yer aldığı bilimsel kimliğe sahip dergilerdir. Ayrıca söz konusu listenin dışında, detay içerik bilgileri verilen her dergi isminin altında -ulaşılabildiği kadarıyla- dergiyi tanıtıcı bazı kimlik bilgileri de yer almaktadır. Bunun yanı sıra, örnekleme bağlamında

bazı dergilerde yayınlanan makalelerin içerikleriyle ilgili bir fikir vermesi bakımından herhangi bir sayısının “içindekiler” bölümü de eklenmiştir.

Tablo-1: Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık Çalışmalarının Yayınlandığı Dergiler

▪ American Journal of Pastoral Counseling ▪ Clergy Journal ▪ East Asian Pastoral Review ▪ Homiletic ▪ International Journal of Practical Theology ▪ International Journal of Public Theology ▪ Journal for Empirical Theology ▪ Journal for the Scientific Study of Religion ▪ Journal for the Study of Religion, Nature and Culture ▪ Journal of Christian Theology and Philosophy ▪ Journal of Church & State ▪ Journal of Communication and Religion ▪ Journal of Consciousness Studies ▪ Journal of Health Care Chaplaincy ▪ Journal of Pastoral Counseling ▪ Journal of Pastoral Theology ▪ Journal of Psychology and Judaism ▪ Journal of Psychology & Theology ▪ Journal of Religion, Spirituality & Aging ▪ Journal of Religion, Disability & Health ▪ Journal of Religious Gerontology ▪ Journal of Spirituality in Mental Health ▪ Journal of the American Academy of Religion ▪ Journal of Youth Ministry ▪ Marriage & Family: A Christian Journal ▪ Mental Health, Religion & Culture ▪ Mystics Quarterly ▪ Religion and the Arts: A Journal from Boston College ▪ Pastoral Care in Education ▪ Pastoral Psychology ▪ The Journal of Pastoral Care & Counseling ▪ The Quarterly Journal of Fundamentals of Mental Health
--

❖ American Journal of Pastoral Counseling

Yayıncı: The Haworth Press, Dergi ISSN: 1094-6098, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji, Pastoral Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı (1997-2007)

❖ Clergy Journal

Yayıncı: Logos Productions, Dergi ISSN: 0009-6431, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji & Kilise Teolojisi, Yayın Sıklığı: Yılda 9 sayı

❖ East Asian Pastoral Review

Yayıncı: East Asian Pastoral Institute, Dergi ISSN: 0116-0257, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din/Dinsellik & Mitoloji & Rasyonalizm, Yayın Sıklığı: Yılda 3 sayı

❖ Homiletic

Yayıncı: Homiletic, Dergi ISSN: 0738-0534, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 2 sayı

❖ International Journal of Public Theology

Yayıncı: Koninklijke Brill NV, Dergi ISSN: 1872-5171, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji & Mitoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 2 sayı

❖ Journal for the Study of Religion, Nature and Culture

Yayıncı: Equinox Publishing, Dergi ISSN: 1749-4907, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Journal of Christian Theology and Philosophy

Yayıncı: Society of Christian Theology and Philosophy, Dergi ISSN: 1526-6575, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Hristiyanlık & Pratik Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Journal of Church & State

Yayıncı: Oxford University Press, Dergi ISSN: 0021-969X, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji & Kilise Teolojisi, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Journal of Communication and Religion

Yayıncı: Religious Speech Communication Association, Dergi ISSN: 0894-2838, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Journal of Health Care Chaplaincy

Yayıncı: Taylor & Francis Group, Dergi ISSN: 0885-4726, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji & Pastoral Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Journal of Pastoral Theology

Yayıncı: Society for Pastoral Theology, Dergi ISSN: 0031-2789, Makale Konuları: Psikoloji & Psikiyatri & Din & Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 6 sayı

❖ Journal of Religion, Disability & Health

Yayıncı: The Haworth Press, Dergi ISSN: 1522-8967, Makale Konuları: Psikoloji & Pratik Teoloji & Tıp & Halk Sağlığı & Önleyici Tıp, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Journal of Religious Gerontology

Yayıncı: The Haworth Press, Dergi ISSN: 1050-2289, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji & Pastoral Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Journal of Religion, Spirituality & Aging

Yayıncı: The Haworth Press, Dergi ISSN: 1552-8030, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 6 sayı

❖ Journal of Spirituality in Mental Health

Yayıncı: Routledge, Dergi ISSN: 1934-9637, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji & Pastoral Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Journal of the American Academy of Religion

Yayıncı: Oxford University Press, Dergi ISSN: 0002-7189, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji & Kilise Teolojisi, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Journal of Youth Ministry

Yayıncı: Evangel Press, Dergi ISSN: 1541-0412, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Mystics Quarterly

Yayıncı: Mystics Quarterly, Dergi ISSN: 0742-5503, Makale Konuları: Psikoloji & Pratik Teoloji & Pratik Din & Hristiyan Yaşamı, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Pastoral Care in Education

Yayıncı: Taylor & Francis Group, Dergi ISSN: 0264-3944, Makale Konuları: Eğitim & Psikoloji & Pastoral Psikoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Religion and the Arts: A Journal from Boston College

Yayıncı: Koninklijke Brill NV, Dergi ISSN: 1079-9265, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Social Sciences and Missions

Yayıncı: Brill Academic Publishers, Dergi ISSN: 1874-8937, Makale Konuları: Sosyal Bilimler & Misyonlar & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 4 sayı

❖ Journal of Empirical Theology

Yayıncı: Koninklijke Brill NV, Dergi ISSN: 0922-2936, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Mitoloji & Rasyonalizm, Yayın Sıklığı: Yılda 2 sayı

➤ Örnek sayının içeriği [2009, C. 22, S. 1 & 2]⁴:

- Research on religious and spiritual education guest editorial, Van der Zee, Theo & Tirri, Kirs, 2009, 22 (1), 1-6
- Teachers as a source of inspiration in catholic schools, Van der Zee, Theo & De Jong, Aad, 2009, 22 (1), 7-29
- Religious (self) expression — an exclusive trait of professional christians? Kuhn, Karolin, 2009, 22 (1), 30-46
- Growing up within a religious community: A case study of finnish adventist youth, Kuusisto, Arniika, 2009, 22 (1), 47-69

⁴ Burada örnek olarak, adı geçen derginin 2009 yılında yayınlanan 22. cildin 1. & 2. sayılarında yer alan makaleler verilmiştir. Dergide yer alan makalelerin bibliyografik nitelme düzeni ise; "makale başlığı, yazar/lar, yayın yılı, cilt ve sayı numarası ile sayfa numaraları / title of the article, author/s, year, volume and issue number, page numbers," şeklindedir.

- How morality and religiosity relate to intelligence: A case study of mathematically gifted adolescents, Tirri, Kirsi & Nokelainen, Petri & Mahkonen, Marko, 2009, 22 (1), 70-87
- Motivational approaches to the study of theology in relation to spirituality, Hirsto, Laura & Tirri, Kirsi, 2009, 22 (1), 88-102
- Innenansichten des referendariats. Wie erleben angehende religionslehrer/innen an grundschulen ihren vorbereitungsdienst? Eine empirische untersuchung zur entwicklung (religions) pädagogischer handlungskompetenz, Van der Zee, Theo, 2009, 22 (1), 103-104
- Abschied vom schöpfergott? Welterklärungen von abiturientinnen und abiturienten in qualitativ-empirisch religionspädagogischer analyse, Avest, Ina, 2009, 22 (1), 105-106
- Das eigene finden. Eine qualitative studie zur religiosität jugendlicher, Van der Tuin, Leo, 2009, 22 (1), 107-108
- Schulpastoral und religiöse pluralität. Ein konzeptentwurf für die auseinandersetzung mit religiöser pluralität, Kaupp, Angela, 2009, 22 (1), 109-110
- For the joy set before us. Methodology of adequate theological reflection on mission, Wijsen, Frans, 2009, 22 (1), 111-112
- Faith in schools? Autonomy, citizenship, and religious education in the liberal state, Vermeer, Paul, 2009, 22 (1), 113-114
- Christliche pädagogik. Grundsatzüberlegungen, empirische befunde und konzeptionelle leitlinien, Zonne, Erna, 2009, 22 (1), 115-116
- God, gender and social roles: A study in relation to empirical-theological models of the trinity, Cartledge, Mark J., 2009, 22 (2), 117-141
- Sermon responses and preferences in pentecostal and mainline churches, Jenkins, William Vaughan & Kavan, Heather, 2009, 22 (2), 142-161
- Postmodernity, secularism and democratic approaches to education: The impact on religious education in Scotland an analysis of the 'philosophication' of scottish religious education in light of social and educational change, Nixon, Graeme, 2009, 22 (2), 162-194

- Religious and nonreligious coping among cancer patients, Van Uden, Marinus H. F. & Pieper, Joseph Z. T. & Van Eersel, Janske & Smeets, Wim & Van Laarhoven, Hanneke W. M., 2009, 22 (2), 195-215
- Researching RE teachers. RE teachers as researchers, Van der Zee, Theo, 2009, 22 (2), 216-217
- Strukturprinzipien religionspädagogischer professionalität. Wie religionslehrerinnen und religionslehrer auf die bedeutung von schülerzeichen schliessen — eine empirisch-fundierte berufstheorie, Van Eersel, San, 2009, 22 (2), 218-219
- Grundlegung religiöses lernen, Riegel, Ulrich, 2009, 22 (2), 220-221
- Europe: secular or post-secular? Vermeer, Paul, 2009, 22 (2), 222-224
- Contents: Volume 22. 2009, 22 (2), 225-227

❖ Journal of Pastoral Counseling

Yayıncı: Iona College, Dergi ISSN: 0449-508X, Makale Konuları: Felsefe & Psikoloji & Din & Pratik Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 1 sayı

➤ Örnek sayının içeriği [2007, C. 42 & 2008, C.43]⁵:

- Introduction, 2007, 42, 2-3
- Conceptualizing spirituality and religion: Where we've come from, where we are going, Smith, Lance Christian, 2007, 42, 4-21
- The dark side of religion, spirituality and the moral emotions: Shame, guilt, and negative religiosity as markers for life dissatisfaction, Murray, Kelly & Ciarrocchi, Joseph W., 2007, 42, 22-41
- Islam and counseling: Models of practice in muslim communal life, Abdullab, Somaya, 2007, 42, 42-55
- I/Thou-I/Spirit: Martin Buber ve the spiritual life of the infant, Rofrano, Frances J., 2007, 42, 56-69

⁵ Burada örnek olarak, adı geçen derginin 2007 ve 2008 yıllarında yayınlanan 42. & 43. ciltlerinde yer alan makaleler verilmiştir. Dergide yer alan makalelerin bibliyografik nitelme düzeni ise; "makale başlığı, yazar/lar, yayın yılı ve cilt numarası ile sayfa numaraları / title of the article, author/s, year, volume number, page numbers," şeklindedir.

- Envisioning new possibilities: Requests for pastoral counseling by persons enrolled in a samhsa addiction recovery program, Molina, Liza D., 2007, 42, 70-73
- The efficient cognitive process of moral realism and its connection to evolutionary psychology and neurobiology, Barry, Kevin, 2007, 42, 74-83
- Introduction, Barry, Kevin T., 2008, 43, 2-4
- Reframing cultural competency: The essential elements of cross-cultural efficacy to support social connectedness, Kelly, Diann Cameron, 2008, 43, 5-14
- Adult images of god: Implications for pastoral counseling, Peloso, Jeanne M., 2008, 43, 5-31
- Attitudes toward spirituality and child life services, McConnell, Mairnda, 2008, 43, 32-49
- Finding meaning and purpose in the death of an adult daughter: A grief observed, Sowers, Janie Jones & Hodgson, Jennifer & Roberson, Debbie & Hill, Wayne & Knight, Sharon & Sira, Natalia, 2008, 43, 50-66
- A post-holocaust theology of suffering and spiritual grieving: Staying attached to god in loss, Snyder, Katherine A., 2008, 43, 67-78
- Severe sexual maltreatment & social inclusion: A case study on insecure attachment, Kelly, Diann Cameron & Palley, Elizabeth, 2008, 43, 79-92

❖ International Journal of Practical Theology

Yayıncı: Walter de Gruyter – Germany, Dergi ISSN: 1430-6921, Makale Konuları: Din & Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 2 sayı

➤ Örnek sayının içeriği [2008, C. 12, S. 1 & 2; 2009, C. 13, S. 1]⁶:

- Editorial, Nieman, James, 2008, 12 (1), 1-2
- Individuelles symbolisieren und religiöse kommunikation. Schleiermachers theorie religiöser bildung und ihre impulse für die debatte um religiöse

⁶ Burada örnek olarak, adı geçen derginin 2008 ve 2009 yıllarında yayınlanan 12. & 13. ciltlerinde yer alan sayılardaki makaleler verilmiştir. Dergide yer alan makalelerin bibliyografik nitelme düzeni ise; "makale başlığı, yazar/lar, yayın yılı, cilt ve sayı numarası ile sayfa numaraları / title of the article, author/s, year, volume and issue number, page numbers," şeklindedir.

- kompetenzen und bildungsstandards. (German), Kumlehn, Martina, 2008, 12 (1), 3-22
- Religion als 'deutungs-kultur'. Kasualien als entdeckungszusammenhang. (German), Raabe, Gerson, 2008, 12 (1), 23-34
 - Teaching practical theology: Introducing six perspectives, Cahalan, Kathleen & Hess, Carol Lakey & Miller-McLemore, Bonnie, 2008, 12 (1), 35-87
 - Theorie evangelischer erziehungsverantwortung. Ein beitrag zur, wiedererschließung einer religionspädagogischen reflexionsdimension. (German), Simojoki, Henrik, 2008, 12 (1), 88-103
 - Meeting the challenge of poverty and exclusion: The emerging field of development research in south african practical theology, Swart, Ignatius, 2008, 12 (1), 104-149
 - Recovering practical theology: Two disciplines on the way to each other at the University of Vienna, Polak, Regina, 2008, 12 (1), 150-172
 - Reviews, Gräb, Wilhelm & Blevins, John & Mette, Norbert & Reese-Schnitker, Annegret & Doehring, Carrie & Charbonnier, Lars & Parker, Evelyn L., 2008, 12 (1), 173-188
 - Editorial, Moore, Mary Elizabeth, 2008, 12 (2), V-VIII
 - Pastoral theology as the art of paying attention: Widening the horizons, McClure, Barbara J., 2008, 12 (2), 189-210
 - Sozialisation–prinzipien–skepsis? Eine empirische vergleichsstudie zu werturteilen von lehramtsstudierenden. (German), Hofmann, Franz & Dangl, Oskar, 2008, 12 (2), 211-241
 - Partnership in the workplace: Covenant and management-labour relations, Pembroke, Neil, 2008, 12 (2), 242-255
 - Und wenn gott unter uns wäre. Praktische kulturtheologie und die lebenswelt junger erwachsener. (German), Roebben, Bert & Zondervan, Ton, 2008, 12 (2), 256-273
 - Community organizing as congregational practice: Social-scientific and theological perspectives, Posadas, Jeremy D., 2008, 12 (2), 274-294

- Mystik und spirituelle theologie. Zu einer phänomenologie geistlichen lebens. (German), Wiggermann, Karl-Friedrich, 2008, 12 (2), 295-307
- Religionspsychologie: Ein forschungsüberblick. (German), Utsch, Michael, 2008, 12 (2), 308-356
- Hermeneutics in real life: Practical theology in flanders (Belgium), Dillen, Annemie, 2008, 12 (2), 357-387
- Reviews. (English), Mette, Norbert & Kohler, Eike & Strukova, Jana & Charbonnier, Lars, 2008, 12 (2), 388-396
- Contributors to this Issue, 2008, 12 (2), 397-398
- Contents, 2008, 12 (2), 399-401
- Editorial. (English), Gräb, Wilhelm, 2009, 13 (1), V-VII
- Praktische theologie als pastoraltheologie? Wissenschaftstheoretische erwägungen zu einer (un-)zeitgemäßen option. (German), Gärtner, Stefan, 2009, 13 (1), 1-21
- Jugend und religion in neuer perspektive: Empirisch valide forschungsergebnisse durch eine theoretisch angemessene fundierung. (German), Gennerich, Carsten & Feige, Andreas, 2009, 13 (1), 22-45
- Change, grief, and conflict in church development in East Germany, Zimmermann, Johannes, 2009, 13 (1), 46-61
- Sich erlaufen. Pilgern als identitätsstärkung. (German), Lienau, Detlef, 2009, 13 (1), 62-89
- Gefängnisseelsorge in der sich wandelnden ostdeutschen gesellschaft. Eine analyse der kulturellen, theologischen und sozialen spannungen. (German), Becci, Irene & Willems, Joachim, 2009, 13 (1), 90-120
- Animating questions: Spirituality and practical theology, Wolfteich, Claire, 2009, 13 (1), 121-143
- Church development in the Netherlands: Social-religious changes in relation to the development of a pastoral discipline, Sterkens, Carl, 2009, 13 (1), 144-171
- Reviews. (English), Mette, Norbert & Kaupp, Angela & Charbonnier, Lars, 2009, 13 (1), 172-180

- Contributors to this Issue, 2009, 13 (1), 181-182

❖ Pastoral Psychology

Yayıncı: Springer Science & Business Media B.V., Dergi ISSN: 0031-2789, Makale Konuları: Psikoloji & Psikiyatri & Din & Teoloji, Yayın Sıklığı: Yılda 6 sayı

➤ Örnek sayının içeriği [2010, C. 59, S. 1 & 2 & 3]⁷:

- Notice of death: James E. Dittes (1926–2009), Capps, Donald, 2010, 59 (1), 1-5
- Introduction to the special edition on psychology of religion at Rice University, Carlin, Nathan, 2010, 59 (1), 7-8
- Psychology and religion at Rice University: A brief history, Parsons, William B. & Kripal, Jeffrey J., 2010, 59 (1), 9-14
- On mapping the psychology and religion movement: Psychology as religion and modern spirituality, Parsons, William B., 2010, 59 (1), 15-25
- Joel Osteen as cultural self-object: Meeting the needs of the group self and its individual members in and from the largest church in America, Miller, Christine & Carlin, Nathan, 2010, 59 (1), 27-51
- Erotic motherhood and the ideal son: Mythology as psychotherapy in the krishna-bhakti tradition, Jain, Andrea R., 2010, 59 (1), 53-64
- Therapeutic enterprise: A psychological exploration of healing elements in a local African-American spiritualist church, Guillory, Margarita S., 2010, 59 (1), 65-77
- The culture of narcissism revisited: Transformations of narcissism in contemporary psychospirituality, Gleig, Ann, 2010, 59 (1), 79-91
- Sneaking god (back) through the back door of science: A call for a comparative addictionology, Boeving, Nicholas G., 2010, 59 (1), 93-107
- God's gender confusion: Some polymorphously perverse pastoral theology, Carlin, Nathan, 2010, 59 (1), 109-124

⁷ Burada örnek olarak, adı geçen derginin 2010 yılında yayınlanan 59. cildin 1. & 2. & 3. sayılarında yer alan makaleler verilmiştir. Dergide yer alan makalelerin bibliyografik nitelme düzeni ise; "makale başlığı, yazar/lar, yayın yılı, cilt ve sayı numarası ile sayfa numaraları / title of the article, author/s, year, volume and issue number, page numbers," şeklindedir.

- Grief and bereavement revisited: Introduction to special issue, Sullender, R., 2010, 59 (2), 125-126
- Common grief, complex grieving, Anderson, Herbert, 2010, 59 (2), 127-136
- The trauma and complicated grief of ambiguous loss, Boss, Pauline, 2010, 59 (2), 137-145
- When horror and loss intersect: Traumatic experiences and traumatic bereavement, Drescher, Kent & Foy, David, 2010, 59 (2), 147-158
- The loss and grief in immigration: Pastoral care for immigrants, Lee, Ting-Yin, 2010, 59 (2), 159-169
- The personalization of postmodern post-mortem rituals, Ramshaw, Elaine, 2010, 59 (2), 171-178
- The clergy, the clinician, and the narrative of violent death, Rynearson, Edward, 2010, 59 (2), 179-189
- Vicarious grieving and the Media, Sullender, R., 2010, 59 (2), 191-200
- The psychological processes of discerning the vocation to the catholic priesthood: A qualitative study, Hankle, Dominick, 2010, 59 (2), 201-219
- Jeong-han as a Korean culture-bound narcissism: Dealing with Jeong-han through Jeong-dynamics, Ka, Yohan, 2010, 59 (2), 221-231
- The spiritual implications of interpersonal abuse: Speaking of the soul, Lyon, Emily, 2010, 59 (2), 233-247
- The lessons of artistic creativity for pastoral theologians, Capps, Donald, 2010, 59 (3), 249-264
- Sigmund Freud and James Putnam: Friendship as a form of sublimation, Capps, Donald & Carlin, Nathan, 2010, 59 (3), 265-286
- Religious resources, spiritual struggles, and mental health in a nationwide sample of PCUSA clergy, Ellison, Christopher G. & Roalson, Lori A. & Guillory, Janelle M. & Flannelly, Kevin J. & Marcum, John P., 2010, 59 (3), 287-304
- Centering prayer as a healing response to everyday stress: A psychological and spiritual process, Ferguson, Jane K. & Willemssen, Eleanor W. & Castañeto, MayLynn V., 2010, 59 (3), 305-329

- Types of faith and emotional intelligence, LaMothe, Ryan Williams, 2010, 59 (3), 331-344
- Introduction to the forum on mourning religion, Carlin, Nathan, 2010, 59 (3), 345-345
- Mourning the religious self: An experience of multiplicity, loss, and religious melancholia, Cataldo, Lisa M., 2010, 59 (3), 355-364
- Mourning religion: A response, Cooper-White, Pamela, 2010, 59 (3), 365-371
- A gentle critique of mourning religion, Goldenberg, Naomi R., 2010, 59 (3), 373-377
- Mourning, melancholia and religious studies: Is the "lost object" really lost? Jones, James W., 2010, 59 (3), 379-384
- Reflections on mourning religion: A response to the respondents, Parsons, William B. & Jonte-Pace, Diane & Henking, Susan E., 2010, 59 (3), 385-396

e. Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık İle İlgili Batı'daki Çalışmalara Destek Veren Meslekî ve Sivil Kuruluşlardan Bazıları

Kronolojik olarak bakıldığında Batı'da, özellikle 1960 yılından itibaren manevî-(psikolojik) danışmanlık organizasyonlarının sistemli bir şekilde geliştiği görülmektedir. İlk planda, "American Protestant Correctional Chaplains Association / APCCA; Association for Clinical Pastoral Education / ACPE; Association of Professional Chaplains / APC; National Association of Catholic Chaplains / NACC" gibi temelde sivil nitelikli kuruluşlar, söz konusu organizasyonlara örnek olarak verilebilir.⁸ Bu ve benzeri organizasyonların nitelik olarak içeriklerine bakıldığında, özellikle 'American Association of Pastoral Counselors / AAPC'a akredite olan kuruluşların, pratik ve eğitim programları gibi manevî-(psikolojik) danışmanlık hizmet türlerinde temelde birbirine paralellik gösterse de, detaylarda bazı farklılıklar da göze çarpmaktadır. Söz konusu organizasyonların birbirilerinden farklılıkları bağlamında, Batı'daki kilise merkezli dinsel yapılanmanın bir sonucu olarak protestan kiliseleri kaynaklı, daha katı Hristiyan öğeleri ve/veya geleneklerini taşıyan manevî-(psikolojik) danışmanlık sistemi, buna örnek olarak verilebilir. Söz konusu manevî-(psikolojik) danışmanlık sistemi-

⁸ Ayrıca bkz. <http://www.professionalchaplains.org>, (Haziran-2010)

nin temelini ise, daha çok dualar ve Hristiyan geleneklerini taşıyan öğeler ile İncil'den okumalar gibi teolojik içerikli aktiviteler oluşturmaktadır.⁹

Makalenin bu son bölümünde ise, kısaca yukarıda kurumsal geçmişlerinden söz edilen manevî-(psikolojik) danışmanlık alanıyla ilgili konularda, ilgili meslekî kurum ve kuruluşlara üye olmak veya söz konusu kuruluşlarla yazışmak suretiyle Batılı meslektaşlarıyla, araştırma konuları hakkında görüş alışverişinde bulunmak isteyen Türk din psikologlarını bilgilendirmek amacıyla, manevî-(psikolojik) danışmanlık alanında yapılan çalışmalara maddî-manevî destek sağlayan organizasyonlara yer verilmiştir. Dolayısıyla bu bölümde, alanla ilgili sempozyum, panel vb. tarzında bilimsel etkinlikler düzenleyen belli başlı meslekî ve sivil kuruluşlardan/organizations bazılarının –ulaşılabilirdiği kadarıyla- (a) isimleri, (b) iletişim adresleri ve (c) web site bilgileri alfabetik sıraya göre verilmiştir. Ayrıca, bu bölümün sonuna ise, kısa kimlik bilgileri formunda sanal ortamda alanla ilgili yararlanılabilecek linklerin internet adresleri de eklenmiştir.¹⁰

❖ American Association of Pastoral Counselors (AAPC)

İletişim Adresi: 9504A Lee Highway, Fairfax, VA 22031-2303, Tel: (703)-385-6967 & Fax: (703)-352-7725, E-mail: info@aapc.org, Web Sitesi:

<http://www.aapc.org>

❖ American Protestant Correctional Chaplains Association (APCCA)

İletişim Adresi: 5235 Greenpoint Dr., Stone Mountain, GA 30088, Tel: (404) 469-8294 & Fax: (404) 469-8703, Web Sitesi: <http://www.correctionalchaplains.org>

❖ Association for Clinical Pastoral Education (ACPE)

İletişim Adresi: 1549 Clairmont Rd., Suite 103, Decatur, GA 30033, Tel: (404) 320-1472 & Fax: (404) 320-0849, Web Sitesi: <http://www.acpe.edu>

❖ Association of Professional Chaplains (APC)

İletişim Adresi: 1701 E. Woodfield Road, Suite 400, Schaumburg, IL 60173, Tel: (847)-240-1014 & Fax: (847)-240-1015, E-mail: info@professionalchaplains.org, Web Sitesi: <http://www.professionalchaplains.org>

⁹ *Pastoral Danışma/Vaizsel Danışmanlık-Papazların Yaptığı Danışma*, s. 3-4

¹⁰ Krş. <http://www.pathways2.promise.org>; <http://www.spiritualityandhealth.duke.edu/education>, (Hazar-2010)

- ❖ Australian Health and Welfare Chaplains Association (AHWCA)
İletişim Adresi: 469 La Trobe Street, Melbourne Victoria 3000 Australia, Tel: (61) 3 9609 1555 & Fax (61) 3 9609 1600, Web Sitesi: <http://ahwca.org.au>
- ❖ British Association for Counselling & Psychotherapy (BACP)
[Association for Pastoral and Spiritual Care and Counselling (APSCC)], İletişim Adresi: BACP House, 15 St John's Business Park, Lutterworth LE18 4HB, Tel: (0) 1455 883300 & Fax: (0) 1455 550243 , Web Sitesi: <http://www.apsc.org.uk>
- ❖ Centro Evangelico De Estudios Pastorales En America Central (CEDEPCA)
İletişim Adresi: Apartado postal 2834, 8 Avenida 7-57 – Zona 2, 01901 Guatemala CA, Tel & Fax: (502) 2254-1093, E-mail: cedepca@cedpeca.org
- ❖ Centro Evangelico De Estudios Pentecostales (CEEP)
İletişim Adresi: Cautin 9133 – Pobl. Rene Schneider, Hualpen, Concepción, Chile, Tel: (56-41) 247-0625, E-mail: luisceep@entenchile.net
- ❖ Centro Venezolano De Estudios Teologicos (CEVET)
İletişim Adresi: Apartado 388, Av. Padilla No. 13-108, Maracaibo, Venezuela, Tel: (061) 237205 & Fax (061) 237092, E-mail: elidaquevedo@gmail.com
- ❖ Chaplaincy Commission, New York Board of Rabbis (CCNBR)
İletişim Adresi: The New York Board of Rabbis, Inc., 136 E. 39th St, 4th Fl., New York, NY 10016-0914, Tel: (212) 983-3521 & Fax: (212) 983-3531 , E-mail: info@nybr.org, Web Sitesi: <http://www.nybr.org>
- ❖ Comunidad de Teologia Evangelica de Chile (CTE)
İletişim Adresi: Domeyko 1938, Casilla 13596, Santiago de Chile, Tel: (562), 6953161 & Fax: (562) 6989289, E-mail: facultad@cte.tie.cl, Web Sitesi: <http://www.fet.cl>
- ❖ Council on Ministries in Specialized Settings (CMSS)
İletişim Adresi: P.O. Box 14; Suite 375, 2301 East Lamar Blvd, Arlington, TX, 76006, E-mail: info@comissnetwork.org , Web Sitesi: <http://comissnetwork.org>

❖ Escola Superior de Teologia (EST)

İletişim Adresi: Rua Amadeo Rossi, 467, Caixa Postal 14, 93001-970 São Leopoldo, RS, Brasil, Tel: (0055) 51 2111-1400 & Fax: (0055) 51 2111-1411, E-mail: est@est.edu.br, Web Sitesi: <http://www.est.edu.br>

❖ European Network of Health Care Chaplaincy (ENHCC)

İletişim Adresi: Lycias 3 171, 24, Nea Smyrni, Greece, Tel: (30) 6944-57 3625 &, Fax: (30) 210 93 74 217, E-mail: coordinator@eurochaplains.org, Web Sitesi: <http://www.eurochaplains.org>

❖ Institute for Spirituality and Health (ISH)

İletişim Adresi: 8100 Greenbriar 220, Houston, Texas 77054, Tel: (713) 797-0600, E-mail: jdoctor@ish-tmc.org, Web Sitesi: <http://www.ish-tmc.org>

❖ Institute of Religion and Health (IRH)

İletişim Adresi: Suite 400, 2258 Wrightsboro Road, Augusta, Georgia GA 30904, Tel: (706) 667-9216, Web Sitesi: <http://www.psgd.net/instituteofreligionandhealth>

❖ International Conference of Police Chaplains (ICPC)

İletişim Adresi: PO Box 5590, Destin, FL 32540-5590, Tel: (850) 654-9736 & Fax: (850) 654-9742, E-mail: icpc@icpc.gccoxmail.com, Web Sitesi: <http://icpc4cops.org>

❖ National Association of Catholic Chaplains (NACC)

İletişim Adresi: 5007 S. Howell Avenue, Suite 120, Milwaukee, WI 53207-6159, Tel: (414) 483-4898 & & Fax: (414) 483-6712, E-mail: info@nacc.org, Web Sitesi: <http://www.nacc.org>

❖ National Institute of Business and Industrial Chaplaincy (NIBIC)

İletişim Adresi: 1900 St. James Place, Houston, Texas 77056, United States, Tel: (713) 266-2456 & Fax: (713) 266-0845, E-mail: info@nibic.com, Web Sitesi: <http://www.nibic.com>

❖ Scottish Association of Chaplains in Healthcare (SACH)

İletişim Adresi: Falkirk & District Royal Infirmary, Major's Loan, Falkirk, FK1 5QE, Tel: (0) 7824-460882, E-mail: secretary@sach.org.uk, Web Sitesi: <http://www.sach.org.uk>

❖ The Multi-Faith Group for Healthcare Chaplaincy (MFGHC)

İletişim Adresi: PO Box 2261, Salisbury, SP3 6WE, Tel: (0) 7866-268516, E-mail: chief.officer@mfghc.com, Web Sitesi: <http://www.mfghc.com>

❖ Westminster Pastoral Foundation (WPF)

İletişim Adresi: WPF Therapy, 23 Magdalen Street, London SE1 2EN, Tel: (020) 7378-2000 & Fax: (020) 7378-2010, E-mail: reception@wpf.org.uk, Web Sitesi: <http://www.wpf.org.uk>

Manevî-(psikolojik) danışmanlık konusunda hizmet üreten organizasyonlardan bazılarının detay kimlik bilgilerinin verildiği bu bölümün bundan sonraki aşamasında ise, alfabetik sıraya göre yine söz konusu organizasyonların -sadece, (a) isimleri ve (b) web site adreslerinden oluşan- ek bir listesi daha verilmiştir.

- American Association of Pastoral Counselors [<http://www.aapc.org>]
- American Association for Marriage and Family Therapists [<http://www.aamft.org>]
- American Academy of Religion [<http://www.aar-site.org>]
- American Baptist Churches United States of America [<http://www.nationalministries.org>]
- American Catholic Correctional Chaplains Association [<http://www.catholiccorrectionalchaplains.org>]
- American College of Healthcare Executives [<http://www.ache.org>]
- American Counseling Association [<http://www.counseling.org>]
- American Correctional Association [<http://www.corrections.com/aca>]
- American Holistic Health Association [<http://www.ahha.org>]
- American Hospital Association [<http://www.aha.org>]
- American Medical Association [<http://www.ama-assn.org>]
- American Psychiatric Association [<http://www.psych.org>]
- American Red Cross [<http://www.redcross.org>]
- Arkansas Association of Chaplains and Pastoral Counselors

[<http://arkansaschaplains.googlepages.com>]

- Assembly of Episcopal Healthcare Chaplains
[<http://www.episcopalchaplain.org>]
- Assemblies of God [<http://www.ag.org>]
- Association for Clinical Pastoral Education [<http://www.acpe.edu>]
- Association for Humanistic Psychology [<http://www.ahpweb.org>]
- Association of Professional Chaplains [<http://www.professionalchaplains.org>]
- Association for Supervised Pastoral Education in Australia
[<http://www.aspea.org.au>]
- Association for Transpersonal Psychology [<http://www.atpweb.org>]
- Australasian Human Research Ethics Association
[<http://www.ahrea.org.au>]
- Baptist General Conference [<http://www.scene3.org>]
- Baptist General Convention of Texas [<http://www.bgct.org>]
- Canadian Association for Pastoral Practice and Education
[<http://www.cappe.org>]
- Canadian Correctional Chaplaincy [<http://www.csc-scc.gc.ca>]
- Caring Connections [<http://www.caringinfo.org>]
- Catholic Health Association of the United States [<http://www.chausa.org>]
- Christian Reformed Church in North America [<http://www.crcna.org>]
- Church of God [<http://www.churchofgod.org>]
- Church of God in Christ [<http://www.cogic.org>]
- Church of the Nazarene [<http://www.nazarene.org>]
- Coalition of Spirit-Filled Churches [<http://www.spirit-filled.org>]
- College of Pastoral Supervision and Psychotherapy [<http://www.cpsp.org>]
- Commission on Accreditation of Pastoral Services
[<http://www.comissnetwork.org>]

- Conservative Baptist Association of America [<http://www.cbamerica.org>]
- Cooperative Baptist Fellowship [<http://www.thefellowship.info>]
- Council on Spiritual Practices [<http://www.csp.org>]
- Disciples of Christ [<http://www.disciples.org>]
- Duke Center for Spirituality & Theology and Health
[<http://www.dukespiritualityandhealth.org>]
- Episcopal Church/Endorsement Office of the Bishop of Chaplains
[<http://www.ecusa-chaplain.org>]
- Exceptional Human Experience Network [<http://www.ehe.org>]
- European Council on Pastoral Care and Counseling [<http://www.ecpcc.info>]
- European Transpersonal Psychology Association
[<http://www.europsy.org>]
- Evangelical Lutheran Church in American [<http://www.elca.org>]
- Fordham University's Graduate School of Religion and Religious Education
[<http://www.fordham.edu>]
- Full Gospel Churches [<http://www.fullgospelbaptist.org>]
- General Association of Baptist Churches
[<http://www.generalbaptist.com>]
- George Washington Institute on Spirituality and Health
[<http://www.gwish.org>]
- Health Ministries Association [<http://www.hmassoc.org>]
- Healthcare Chaplaincy [<http://www.healthcarechaplaincy.org>]
- Healthcare Chaplaincy Council of Victoria [<http://www.hccvi.org.au>]
- Institute of Noetic Sciences [<http://www.noetic.org>]
- International Chaplains Association [<http://christianchaplain.com>]
- International Conference of Police Chaplains [<http://www.icpc4cops.org>]
- International Council on Pastoral Care and Counselling

[<http://www.icpcc.net>]

- International Prison Chaplains' Association [<http://www.ipcaworldwide.org>]
- Jewish Prisoner Services International
[<http://www.jewishprisonerservices.org>]
- Joint Commission [<http://www.jointcommission.org>]
- Lutheran Church-Missouri Synod [<http://www.lcms.org>]
- Mind Science Foundation [<http://www.mindscience.org>]
- Miracles Prisoner Ministry [<http://www.miraclesprisonerministry.org>]
- Mississippi Chaplains Association [<http://www.mschaplains.org>]
- National Association of Catholic Chaplains [<http://www.nacc.org>]
- National Association of Jewish Chaplains [<http://www.najc.org>]
- National Center for Post-Traumatic Stress Disorder [<http://www.ncptsd.org>]
- National Clearinghouse for Alcohol and Drug Information
[<http://www.nida.nih.gov>]
- National Coalition for Health Professional Education in Genetics
[<http://www.nchpeg.org>]
- National Family Caregivers Association [<http://www.thefamilycaregiver.org>]
- National Hospice and Palliative Care Organization [<http://www.nhpco.org>]
- National Institute of Mental Health [<http://www.nimh.nih.gov>]
- National Voluntary Organizations Active in Disaster [<http://www.nvoad.org>]
- New Zealand Healthcare Chaplains' Association
[<http://www.nzhealthcarechaplains.org.nz>]
- North Carolina Chaplains Association [<http://www.ncchaplains.com>]
- Pastoral Care Network in the Australian Capital Territory
[<http://www.pastoralcareact.org>]
- Pastoral Care Week [<http://www.pastoralcareweek.org>]
- Pennsylvania Society of Chaplains Inc [<http://www.societyofchaplains.org>]

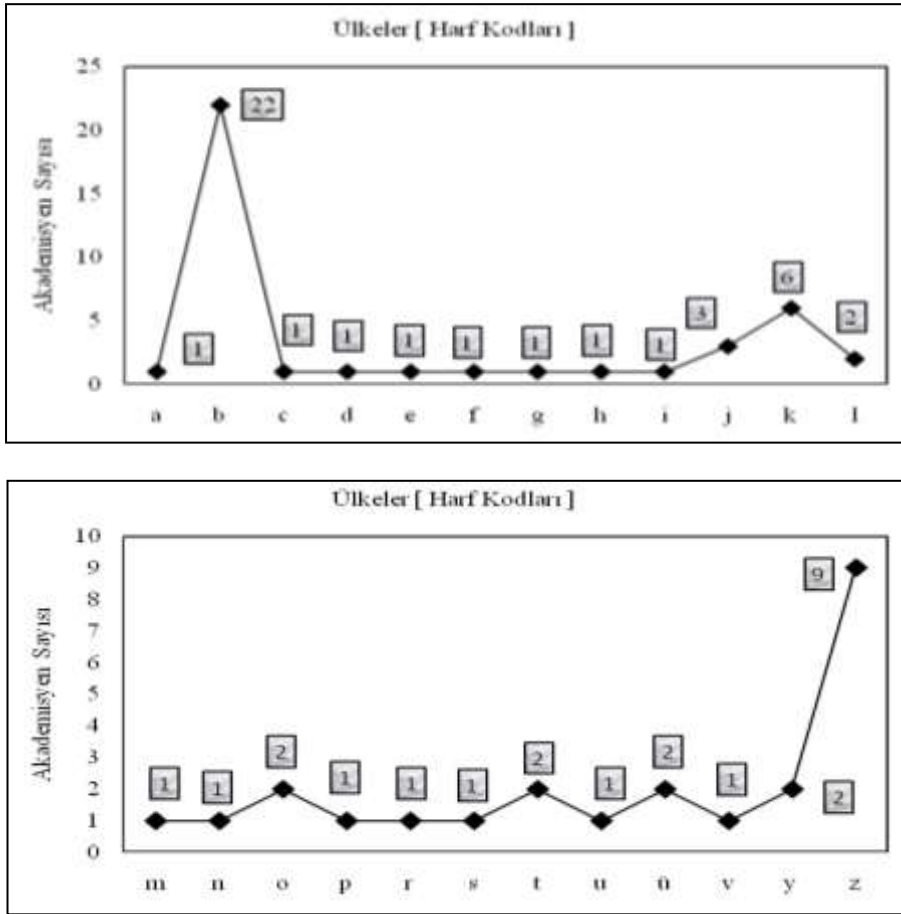
- Program for Extraordinary Experience Research [<http://www.peer-mack.org>]
- Psychotherapy and Spirituality Institute [<http://www.mindspirit.org>]
- Research News and Opportunities in Science and Theology [<http://www.science-spirit.org>]
- Religious Research Association [<http://www.hartsem.edu>]
- Seventh-Day Adventist [<http://www.adventist.org>]
- Sidran Foundation [<http://www.sidran.org>]
- Society for Intercultural Pastoral Care and Counseling [<http://www.ekir.de/sipcc>]
- Southern Baptist Convention/North American Mission Board [<http://www.namb.net/chaplain>]
- Spiritual Care Australia [<http://www.spiritualcareaustralia.org>]
- Spiritual Emergence Network [<http://www.ciis.edu>]
- The Academy of Religion and Psychical Research [<http://www.lightlink.com>]
- The Institute for Neuroscience and Consciousness Studies [<http://www.inacs.org>]
- The Institute of Pastoral Counselling [<http://www.pastoral-counselling.co.uk>]
- The International Association for Near Death Studies [<http://www.iands.org>]
- The Islamic Society of North America [<http://www.isna.net>]
- The National Institute for Discovery Science [<http://www.nidsci.org>]
- The Parapsychology Association [<http://www.parapsych.org>]
- Unitarian Universalist Association [<http://www.uua.org>]
- United Church of Christ [<http://www.ucc.org>]
- United Methodist Church [<http://www.gbhem.org>]
- Wayne E. Oates Institute [<http://www.oates.org>]
- Wisconsin Chaplaincy Association [<http://www.wichaplaincyassociation.org>]
- Virginia Chaplains Association [<http://www.virginiachaplains.org>]

S o n u ç

Bu makalede, manevî-(psikolojik) danışmanlık alanıyla ilgili Batı'da yapılan çalışmalar hakkında genel anlamda literal bir değerlendirme yapılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda Batı'daki manevî-(psikolojik) danışmanlık alanındaki internet siteleri başta olmak üzere konuyla ilgili makale ve kitap düzeyindeki kaynaklar taranarak, konunun daha anlaşılabilir olmasına yönelik sadece bu çalışma için anlamı ve önemi olan bazı sınıflandırmalar ve sınırlandırmalar yapılmıştır. Ayrıca yine araştırmanın bu bölümünde, görselliği vurgulama açısından konuyla ilgili elde edilen bazı istatistiksel değerler, grafiklerle desteklenmiştir.

Öncelikle makalede ele alınan manevî-(psikolojik) danışmanlık alanındaki dünyanın çeşitli ülkelerinde çalışan akademisyenlerle ilgili olarak, -ulaşılabildiği kadarıyla- bu alanda araştırma yapan toplam 65 akademisyenin ismi ve çalıştığı ülke ile kurumsal iletişim bilgileri verilmiştir. Konuyla ilgili verilen bilgilerin istatistiksel analizine bakıldığında ise, bu alanda en fazla çalışan akademisyen sayısının A.B.D.de [b] olduğu; bunu ise İngiltere [k] ile Hollanda'nın [j] izlediği görülmüştür. Ayrıca ilgili listede, Doğu ülkelerinden Mısır'dan [s] da araştırmacının yer alması dikkat çekici olarak değerlendirilebilir. Bunun yanı sıra yine söz konusu listede Türkiye'den [z] ise, çeşitli akademik unvanlara sahip 9 akademisyenin olduğu görülmüştür (bkz. Grafik-1). Öte yandan üniversite ve/veya enstitü gibi çeşitli kurum ve kuruluşlarda manevî-(psikolojik) danışmanlık konusu üzerinde çalışan akademisyenlerin özel ilgi alanlarına bakıldığında ise, genellikle alanın temel konuları içerisinde yer alan; "(a) din ve psikoterapi, (b) nesne ilişkileri teorisi, (c) Din Psikolojisi, (d) geleneksel İslam inançları ve ruhsal rahatsızlıklar, (e) sufi psikolojisi, (f) transpersonel psikoloji, (g) fenomenoloji, (h) psikometri, (i) ruh sağlığı ve psikopatoloji, (j) maneviyat/dindarlık ile ruh sağlığı/psikoterapi ilişkisi, (k) bütüncül sağlık, (l) psikanaliz, (m) motivasyon ve duygu, (n) klinik psikoloji'de dinsel başa çıkma uygulamaları, (o) dinsel fundamentalizm ve savunma mekanizmaları, (p) bilişsel çelişki, (r) dinsel deneyimin psikanalitik analizi, (s) klinikle ilgili değişkenler olarak din ve manevilik, (t) psikoterapide dinsel ve manevi konular, (u) alkol kullanımı ve dinsellikle ilişkisi, (v) obsessif-kompulsif bozukluk ve din, (y) manevi iyi olma, (z) fiziksel davranımlar ve kaygı" gibi konular üzerinde çalıştıkları saptanmıştır.

Grafik-1: Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık Alanında Dünyanın Çeşitli Ülkelerinde Çalışan Akademisyenlerden Bazılarının Grafiksel Gösterimi¹¹

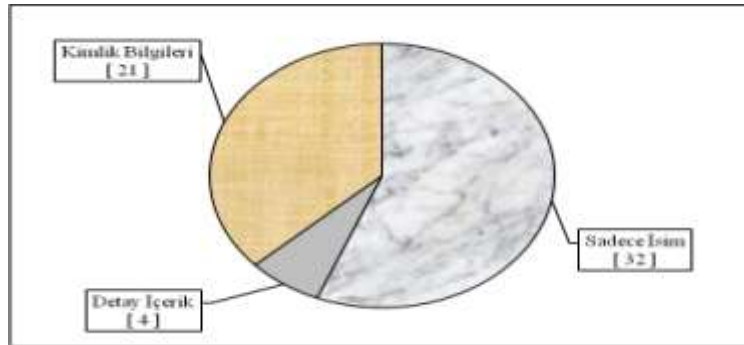

11 Grafik-1'e ilişkin kodlamalardaki alfabetik sıraya göre verilen harfler, manevî-(psikolojik) danışmanlık konusunda çalışma yapılan ülkeleri; rakamlar ise, ilgili ülkede bu alanda çalışan akademisyenlerin sayısını ifade etmektedir; Ayrıca krş. "Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık İle İlgili Batı'da Yapılan Bilimsel Çalışmaların Tarihi ve Literatürü (1902-2010) Üzerine Bir Araştırma-I", adlı makale metnindeki "b. Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık Alanında Dünyanın Çeşitli Ülkelerinde Çalışan Akademisyenlerden Bazıları" başlığı altındaki bölümde oluşturulan ilgili liste.

Öte yandan yabancı kaynaklarda "pastoral counselling" konusu bağlamında ise, manevî-(psikolojik) danışmanlık literatürüyle ilgili daha öncede ifade edildiği gibi - ulaşılabildiği kadarıyla- (a) kitap, (b) kitap içinde bölüm ve (c) makale olmak üzere sadece İngilizce yayınlardan bazıları tek liste olarak verilmiştir. Genel olarak konuyla ilgili oluşturulan literatüre bakıldığında, manevî-(psikolojik) danışmanlık yaklaşımının teorik alt yapısını, Din Psikolojisinin en temel teorilerinden olan (a) 'dinsel başa çıkma/religious coping teorisi'¹² ve 'bağlanma/attachment teorisi'¹³ ve 'yükleme/attribution teorisi' gibi sistemli kuramların oluşturduğunu söylemek mümkündür.

Ayrıca bu çalışmada, manevî-(psikolojik) danışmanlık ile ilgili Batı'da yapılan bilimsel çalışmaların yayımlandığı süreli yayınlardan bazılarının ilişkin literal bilgiler de yer almıştır. Bu bağlamda, manevî-(psikolojik) danışmanlık ile ilgili Batı'da yapılan bilimsel araştırmaların yayımlandığı 32 adet süreli yayından/dergiden oluşan toplu bir listenin de (bkz. Tablo-1) verildiği çalışmada, "(a) Journal of Empirical Theology; (b) Journal of Pastoral Counseling; (c) International Journal of Practical Theology; (d) Pastoral Psychology" isimli, özellikle 4 adet süreli yayının içerdiği makalelerden örnekler sayılar alınmıştır. Bunun yanı sıra adı geçen bu dergilere ek olarak ise, 21 adet süreli yayının sadece kimlik bilgileri verilmiştir (ayrıca bkz. Grafik-2).

Grafik-2: Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık Literatürüne İlişkin Batı'da Yayımlanan Süreli Yayın-lardan Bazılarının Grafiksel Gösterimi

¹² Pargament, K. I., *The Psychology of Religion and Coping: Theory, Research, Practice*, The Guilford Press, New York-1997

¹³ Kirkpatrick, Lee A., "Din Psikolojisinde Bağlanma Teorisi", (Çev. Mustafa Koç), *Bilimname Dergisi*, Kayseri-2006, S. 10/1, s. 133-172

Bu makalede, son olarak manevî-(psikolojik) danışmanlık ile ilgili Batı'daki çalışmalara destek veren meslekî ve sivil kuruluşlar hakkında da bazı bilgiler verilmiştir. Bu bağlamda 22 adet organizasyonun (a) iletişim adresi, (b) telefon ve faks numaraları, (c) elektronik posta adresi ile (d) web sitesi adresi gibi kimlik bilgilerinden oluşan veri seti sunulmuştur. Bunun yanında 132 adet organizasyonun ise sadece, (a) isimleri ve (b) web site adreslerinden oluşan ek bir listesi verilerek yetinilmiştir.

Sonuç olarak gerek kuramsal/teorik gerekse pratik bağlamda Batı'da yapılan manevî-(psikolojik) danışmanlık çalışmalarına genel olarak bakıldığında, Türkiye'nin, hem alanla ilgili oluşan literatür, hemde bilimsel gelenek açısından Batı'dan oldukça geride olduğu görülmektedir. Ancak bu olumsuz tabloya karşın, Türkiye'de de, gerek teoloji gerek psikoloji ve gerekse de psikiyatri tabanlı yeni yeni oluşumların ve çalışmaların varlığı sevindirici bir gelişme olarak değerlendirilmelidir.¹⁴

Öte yandan konuya, nüfusunun önemli bir çoğunluğunun müslüman olduğu Türkiye özelinde bakıldığında ise, din konusunda akademik düzeydeki teorik bilginin ilahiyat fakültelerinde üretilmesi; bu üretilen bilginin, pratik uygulama boyutunda din hizmetlerine çevrilerek, din alanındaki resmi açıdan kurumsal otoriteyi temsil eden Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından veriliyor olması, manevî-(psikolojik) danışmanlık alanının aktüel değerini Türkiye özelinde ciddi biçimde arttırmaktadır.

Manevî-(psikolojik) danışmanlık üzerine Batı'da oluşturulan literatürün incelendiği bu araştırmanın sonuçlarıyla ilgili geline bu son noktada; sonuçların, gerek toplum/kamu yararı gerekse Din Psikolojisi özelindeki Türk bilim tarihi için daha sağlıklı bir şekilde değerlendirilebilmesi amacıyla başta din psikologları olmak üzere, psikolojinin diğer uzmanlık alanlarıyla ilgilenen psikologlar, psikolojik rehberlik ve danışmanlık uzmanları ile psikiyatlara yönelik olarak şu önerilerde bulunulabilir:

- Başta din psikologları ile psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanları olmak üzere, alanla ilgilenen tüm profesyonellerin, Türkiye özelinde manevî-(psikolojik) danışmanlık konusunda gerek teorik gerekse pratik çalışmalar yapabilmeleri için öncelikle adı geçen

14 Alanla ilgili internet ortamında yeni açılan ve/veya hazırlık çalışmaları devam eden web siteleri için bkz. (a) <http://www.sufiterapi.com>; (b) <http://www.aktuelpsikoloji.com>; (c) <http://dinpsikoloji.wordpress.com>; (d) <http://forum.psikolojikdanisma.net>; (e) <http://www.psikolojikdanisma.net>; (f) <http://www.dinpsikolojisi.org>; (g) <http://www.sanalpsikolog.com>; (h) <http://www.cafrande.org>; (i) <http://www.manevibakim.com>; (j) <http://www.sosyalsiyaset.net>, (Mayıs-2010)

alanın kökeni olan Batı'daki konuyla ilgili literatürü düzenli bir biçimde takip etmeleri gerekmektedir. Bu amaçla da, Batı dillerinde yapılan çalışmaların belirli periyotlarla Türk bilim dünyasına duyurulmasına ihtiyaç vardır. Bu açıdan sınırlılık anlamında çalışmada, adı geçen alanla ilgili Almanca ve Fransızca başta olmak üzere diğer Batı dillerinde yapılan çalışmaların yer almaması önemli bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla öncelikle bu dillerdeki yayınlanan çalışmaları takip eden araştırmacıların, benzeri bir çalışmayla bu eksikliği gidererek, Türk bilim dünyasını bu alandaki diğer Batı dillerinde yapılan çalışmalar konusunda bilgilendirmeleri önem arz etmektedir. Haddi zatında gerek İngilizce gerekse diğer Batı dillerinde, belirli periyotlarla güncellenerek yapılacak olan bu tarz özel konulu bibliyografik çalışmalar, konuyla ilgilenen uzmanların çalışma konularına rehberlik ederek araştırmalarının konu ve seyrini belirlemede yardımcı olacaktır.

- Yine konuyla ilgili olarak, manevî-(psikolojik) danışmanlık alanının ana vatanı olan Batı'daki araştırma paradigmasından kopmayıp Türkiye'deki gelişiminin kısa sürede hız kazanabilmesi bağlamında, ihtiyaç üzerine alanla ilgili yabancı kaynakların Türkçe'ye kazandırılması gerekmektedir. Dolayısıyla başta alanın 'handbook' tarzındaki el kitapları olmak üzere diğer kitapları ve makaleleri çevri çalışmalarına -atölye çalışması formatında- ivedilikle hız verilmelidir.

- Bu çerçevede, öncelikle din psikologlarından oluşacak bir komisyon tarafından, yeni gelişmeleri de kapsayan alanın 'handbook' tarzındaki el kitabı ihtiyacını giderecek geniş ve derin bir içeriğe sahip "Din Psikolojisi" isimli yazılacak olan temel kaynak niteliği taşıyan bir başvuru eserinde, 'Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık' konusuna geniş bir yer ayrılmalıdır.

- Her yıl yapılacak olan din psikologları koordinasyon toplantılarında, ülkenin popüler ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak, yüksek lisans ve doktora tezlerinin öncelikli araştırma alanları ve konularının belirlenmesi kapsamında, manevî-(psikolojik) danışmanlık ile ilgili nitel ve nicel içerikli konulara öncelik verilmelidir.

- Alanla ilgili kurumsal düzeyde atılacak adımların başında ise, öncelikle gerek teorik gerekse pratik uygulama açısından bir yol haritasının belirlenmesi ihtiyacı gelmektedir. Zira el yordamıyla yapılacak çalışmalar, ciddi anlamda zaman kaybına neden olabilir.

- Bu sebeple alanın bilimsel düzeyde teorik bilgisini üretecek olan ilahiyat fakülteleri içerisinde, 'Sosyal Din Hizmetleri Bölümü' açılmalı; açılacak olan bu bölüm içerisinde de, 'Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık Anabilim Dalı' kurulmalıdır. Anabilim dalı düzeyinde benzer şekildeki söz konusu akademik yapılanma, orta ve uzun vadede eğitim fakültelerindeki

psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümleri ile fen-edebiyat fakültelerindeki psikoloji bölümlerinde de düşünülmelidir.

- Yine konuyla ilgili olarak Türk toplumuna, alanda pratik din hizmeti üreten Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde ise, başkanlığın kabul edilen teşkilat yasası bağlamında yenilenen teşkilat şemasında yer alan Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü altında, “Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık Hizmetleri Daire Başkanlığı” kurulmalıdır. Yapılacak böyle bir kurumsal yapılanmayla birlikte, zaten taşra teşkilatındaki il müftülükleri bünyesinde hizmet veren ‘Aile İrşat ve Rehberlik Büroları’nın hem teorik hem de pratik kapsamda, merkezden taşraya/alana doğru sistematik bir hizmet akışıyla, alanın mevcut ihtiyaçlarına denk düşecek şekilde daha profesyonel bir hizmet sunumu gerçekleştirilecektir.

- Diyanet İşleri Başkanlığı Taşra Teşkilatı bünyesindeki müftülüklerde şu anda hizmet veren ‘Aile İrşat ve Rehberlik Büroları’nın 19/03/2010 tarihli ve 25 sayılı Başkanlık onayı ile D.İ.B. Aile İrşat ve Rehberlik Büroları Çalışma Yönergesi’nde yer alan görev tanımları genişletilerek, kurumdaki alanla ilgili uzman personel açığı kapatıldıktan sonra, sözü edilen bu büroların isminin “Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık Bürosu” şeklinde değiştirilmesi, alana ilişkin daha holistik bir yaklaşım sunacaktır.

- Yukarıdaki öneriler çerçevesindeki belirlenecek olan yol haritası kapsamında, Batı’daki çalışmalar takip edilerek, öncelikle alanın Türk-İslam kültürü ekseninde Türkiye’ye özgü temel dinamikleri ve kuramsal çerçevesi belirlenmelidir. Dolayısıyla bu kapsamda yapılacak araştırmalar, başta psiko-sosyal bağlamda Türk insanının ‘manevî-(psikolojik) danışmanlık’ konularına olan ihtiyacının tespiti ve söz konusu olgunun diğer yaşam alanlarıyla ilişkisinin analiz edilmesi noktasında çok önemli kazanımlar sağlayacaktır.

- Konuyla ilgili olarak uzun vadede kültürlerarası alan araştırmalarının nitelik ve nicelik yönünden artırılmasına da ihtiyaç olacaktır. Bu nedenle Türk din psikologları, yerellik bağlamında konunun tematik ana hatlarını belirledikten sonra manevî-(psikolojik) danışmanlık alanında yavaş yavaş kültürlerarası çalışmalara başlamalıdır. Ancak bu sayede, kültürel yapı farklılıklarının manevî-(psikolojik) danışmanlıktaki etkisi ve biçimi anlaşılacaktır. Şayet uzun vadeli bir bilim politikası olarak bu başarılabılırsa bu alandaki çalışmalara, kendine has bir özellik katarak Türk manevî-(psikolojik) danışmanlık araştırmalarına, uluslararası özgün bir nitelik kazandıracaktır.

Ayrıca son olarak Batı’da son derece profesyonel bir biçimde örgütlenen bu organizasyonların, kurumsal işleyiş biçimi model alınmakla birlikte, misyonerlik faaliyetleri bağlamında

dinler tarihi alanıyla ortaklaşa bir çalışma yapılarak konunun bu yönünün de açığa çıkarılması sağlanmalıdır

Kaynakça

- <http://dinpsikoloji.wordpress.com>, (Mayıs-2010)
<http://forum.psikolojikdanisma.net>, (Mayıs-2010)
<http://www.aktuelpsikoloji.com>, (Mayıs-2010)
<http://www.cafrande.org>, (Mayıs-2010)
<http://www.dinpsikolojisi.org>, (Mayıs-2010)
<http://www.manevibakim.com>, (Mayıs-2010)
<http://www.pathways2promise.org>, (Mayıs-2010)
<http://www.professionalchaplains.org>, (Mayıs-2010)
<http://www.psikolojikdanisma.net>, (Mayıs-2010)
<http://www.sanalpsikolog.com>, (Mayıs-2010)
<http://www.sosyalsiyaset.net>, (Mayıs-2010)
<http://www.spiritualityandhealth.duke.edu/education>, (Mayıs-2010)
<http://www.sufiterapi.com>, (Mayıs-2010)
Kirkpatrick, Lee A.; "Din Psikolojisinde Bağlanma Teorisi", (Çev. Mustafa Koç), Bilimname Dergisi, Kayseri-2006, S. 10/1, s. 133-172
Koç, Mustafa, "Manevî-[Psikolojik] Danışmanlık ile İlgili Batı'da Yapılan Bilimsel Çalışmaların Tarihi ve Literatürü (1902-2010) Üzerine Bir Araştırma-I", Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, (Din Psikolojisi Özel Sayısı), Adana-2012, C. 12, S. 2.
Pargament, K. I.; The Psychology of Religion and Coping: Theory, Research, Practice, The Guilford Press, New York-1997
[Yazarı Yok]; "Bibliyografya" md., Wikipedia: The Free Encyclopedia, [<http://tr.wikipedia.org/wiki/>], (Haziran-2010)
[Yazarı Yok]; "Basit Bibliyografya" md., [<http://www.turkcebilgi.com/bibliyografya/ansiklopedi>], (Haziran-2010).

A Study on the History and Literature of Pastoral Counseling in the West (1902-2010) - II

Citation / ©- Koç, M. (2012). A Study on the History and Literature of Pastoral Counseling in the West (1902-2010)-II, *Çukurova University Journal of Faculty of Divinity* 12(2), 239-276.

Abstract- *As the continuation of first part, this article continues the list on basic academic sources (books and articles in English) on pastoral counseling. In addition to this, author lists the foremost academic journals in pastoral counseling, pastoral psychology and pastoral theology and then makes a content analysis for some of them. In doing this, the author also provides information concerning the publisher and topic of the articles and underlines the main topics covered. Finally, the names of principal professional and civil institutions which support the studies concerning pastoral counseling are listed. The author finishes with some concluding remarks about the contribution of studies in question to the development of the psychology of religion and psychological counselling and guidance in Turkey and makes some suggestions for future contributions.*

Key words- *Pastoral counseling, basic sources, journals, organizations.*